

MATEMATIIKAN JA TILASTOTIETEEN LAITOS

Analyysi I 2013

Tehtävät viikolle 49

O-tehtävissä on viime syksyn toisen kurssikokeen tehtävät.

Alkuviikon tehtävät O1, O2; K1, K2 ja K3

O1 Selvitä

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{3x^2 + 1}{6x + 1}.$$

Perustele väitteesi huolellisesti kurssin tietojen avulla.

O2 Määritellään, että $f(0) = 0$ ja

$$f(x) = x^3 \sin\left(\frac{1}{x^3}\right)$$

kun $x \neq 0$. Osoita, että funktio f on derivoituva kohdassa $x = 0$.

K1 Derivoi $x^{\frac{3}{5}}$

- (a) käyttäen koulusta tuttua potenssin derivointisääntöä,
- (b) käyttäen yhdistetyn funktion, käänteisfunktion ja kokonaislukueksponenttia vastaavien potenssien derivointisääntöjä.

K2 Oletetaan, että $x > 0$ ja että m , n ja p ovat positiivisia kokonaislukuja. Osoita juuren määritelmän ja kokonaislukueksponenttia vastaavien potenssien laskusääntöjen nojalla yhtälöt

- (a) $\sqrt[n]{x^m} = (\sqrt[n]{x})^m$,
- (b) $\sqrt[n]{x^m} = \sqrt[n^p]{x^{mp}}$.

K3 Johda funktion $\sinh x$ käänteisfunktiolle logaritmilauseke ja derivointikaava. Tutki Hurri-Syrjäsen monistetta sivuilta 84 ja 85. Linkki siihen löytyy laitoksen kotisivulta s 2012 kurssin analyysi 1 kotisivulta.

Loppuviikon tehtävät O3, O4; K4, K5 ja K6

O3 Oletetaan, että funktio f on jatkuva välillä $(1, 2)$. Oletetaan lisäksi, että

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = 3 \text{ ja että } \lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) = \infty.$$

Osoita, että on olemassa $a \in]1, 2[$, jolle pätee $f(a) = 7$.

O4 Määritellään $\sinh(x) = \frac{1}{2}(e^x - e^{-x})$. Osoita, että kaikilla $x \geq 0$ pätee

$$\sinh(x) - \sin(x) \geq 0.$$

K4 Tarkastellaan funktioita $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ ja $g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, missä kaikilla x asetetaan

$$f(x) = x + \sin x$$

ja

$$g(x) = \frac{x}{2} + \sin x.$$

Selvitä niiden lokaalit ääriarvot.

K5 Osoita väliarvolauseen avulla, että kaikilla $x > 0$ pätee

$$\cos x > 2 - \cosh x.$$

Piirrä kuva laskimella tms., mikäli mahdollista.

K6 Johda yhtälö

$$\operatorname{Dar} \cosh x = \frac{1}{\sqrt{x^2 - 1}}$$

missä $x > 1$. Kannattaa tutkia Hurri-Syrjäsen monisteen sivuja 84 ja 85.